

Čo robiť, ak vaše dieťa nechce rozprávať?

Každé dieťa je individuálne a v rečovom vývine napreduje svojou vlastnou rýchlosťou. Nik z nás rodičov sa však nedokáže ubrániť nedočkavosti a zvedavosti, aké asi bude jeho prvé slovíčko, či kedy dokáže spájať slová do viet a vypýtať si napríklad obľúbenú hračku alebo povedať, že je smädné či hladné. Existujú všeobecné tabuľky, ktoré vám dokážu napovedať, či sa vaše dieťa vyvíja správne. Míľniky v týchto tabuľkách sa však vzťahujú asi len na 50 % detí. Každé druhé dieťa tak začína rozprávať o niečo skôr alebo, a to sa väčšinou týka najmä chlapcov, o pár mesiacov neskôr.

Určite sa ich nemusíte striktne držať, ale na druhú stranu vám dokážu dať prvotný signál, ak náhodou s vaším dieťaťom nie je niečo v poriadku. Zaiste nám dáte za pravdu, že najúčinnejšou liečbou je napokon vždy tá včasná.

Orientačné míľniky vo vývine detskej reči

(podľa Inštitútu detskej reči)

12 - 18 mesiacov dieťa používa vlastnú malú slovnú zásobu

používa približne 40 slov

pri snahe komunikovať používa gestá (ukáže predmet, podá predmet, tleska a pod.)

rozumie významu asi 50 slov

napodobňuje rodičov, napríklad pije z pohára

18 – 24 mesiacov dokáže spojiť dve až tri slová

začína predstierať, že jeden predmet predstavuje iný predmet (palička je lyžička)

používa 50-70 slov

začína spájať dve až tri slová do viet ako mama daj, bábo buvá, dáme ham

osvojuje si prvé gramatické kategórie (množné číslo, minulý čas)

rozumie významu asi 100 slov

24 - 30 mesiacov rozpráva vo vetách a používa gramatiku

používa 300 slov

rozpráva v 3 až 5 slovných vetách

skloňuje podstatné mená, používa predložky a zámená

odpovedá na jednoduché otázky

rozumie, ak hovoríte v minulom alebo budúcom čase

30 – 36 mesiacov rozpráva v súvetiach

dokáže predstierať
používa 600 -1000 slov
používa spojky (a, že, alebo, lebo)
objavujú sa prvé jednoduché prerozprávania zážitkov a príbehov
hrá sa v prítomnosti iných detí, aj keď ešte nie priamo s nimi

Vývin reči v domácom prostredí

Aj keď žiadna z domácich metód nemôže nahradiť návštevu odborníka, existuje mnoho možností, ako podporiť rečový prejav dieťaťa v známom prostredí rodinného kruhu. Ich výhodou je, že dieťa uchráni od stresu a strachu pri kontakte s cudzími ľuďmi.

V prvom rade sa musíte sústrediť na to, ako s dieťaťom komunikujete vy sami.

Hovorte s ním jasne a zrozumiteľne. **Nepoužívajte zbytočne veľa zdobnenín, citosloviec a určite v komunikácii s dieťaťom nešušlite.** Hovorte čo najjednoduchšie a pozerajte sa pritom priamo na dieťa. Ak sa ho na niečo pýtate, doprajte mu vždy dost času na to, aby vám mohlo odpovedať. Nikdy neodpovedajte za neho. Ak si od vás niečo pýta gestami, nereagujte a snažte sa ho podporiť v tom, aby používalo slová. **Nikdy však dieťa nenúťte rozprávať, ak mu to aj nejde tak, ako by ste si predstavovali, určite ho za to nekritizujte.** Dieťa nikdy nevydierajte a ani neuplácajte odmenami či dokonca trestami. Vývin reči u dieťaťa určite neurýchlite, ak bude mať komunikáciu spojenú s negatívnymi pocitmi.

Často s ním komunikujte na rôzne témy, učte ho riekanky a spievajte si veselé pesničky. Nespoliehajte sa pritom iba na techniku (rozprávky a piesne na dvd, tablety a podobne), štúdie totiž ukázali, že tieto vývoj reči nedokážu nijak zvlášť urýchliť. Aj keď je detská „hatlanina“ rozkošná, nikdy ju po dieťati neopakujte, aby ste mu tak nedali dôvod myslieť si, že to povedalo správne. **ak niečo vysloví nesprávne alebo zmení slovosled vo vete zopakujte mu slovo či vetu v správnom tvare.** Niektoré dieťa sa dokáže opraviť a zapamätať si správny tvar ihneď, inému to bude potrebné zopakovať aj stokrát. Buďte preto trpezliví.

K najobľúbenejším a jedným z najdôležitejších hier z hľadiska vývoja patria hry na roly. Umožňujú deťom používať vlastnú predstavivosť a rozvíjajú ich kreatívne schopnosti. Pri rolových hrách dieťa získava skúsenosti, a tie sú pri učení jazyka často omnoho účinnejšie ako mechanické opakovanie slov. Ak má dieťa dobrú predstavivosť dokáže sa zahrať aj s papierovou škatuľou, či hrncom a varechou. Ak mu však k takýmto hrám chcete trochu dopomôcť skvele poslúži **Sada kuchynského riadu** alebo **Opasok s náradím.**

Rozvoju reči dopomôžete aj skladaním **puzzle** či hraním **spoločenských hier.** Prirodzene pri nich vzniká potreba komunikácie a dieťa tak prostredníctvom hry rozvíja svoje jazykové schopnosti. **Veľmi dôležitú úlohu pri rozvoji reči zohrávajú najmä knihy.** Pravidelne deťom čítajte, či si s nimi len tak knihy listujte a pomenovávajú všetko, čo v nich uvidíte. Zároveň ich nechajte, aby skúsili známe zvieratka či predmety pomenovať samy. Ak sa im to podarí, bude pre nich tento úspech obrovskou motiváciou napredovať.

Radšej skôr ako neskoro

Existujú však určité varovné signály, kedy by ste návštevu odborníkov v žiadnom prípade nemali odkladať. Určite je lepšie k nemu zájsť aj pri menších pochybnostiach s dvojročným dieťaťom ako prísť so šesťročným, kedy už môže byť príliš neskoro. Za komolením, šušlaním či nesprávnou výslovnosťou môžu byť zdravotné problémy ako skrátaná uzdička pod jazykom, nesprávne umiestnenie zubov či zápaly a časté nádchy.

Pomoc odborníka by ste mali vyhľadať, ak dieťa v druhom roku života nemá potrebu komunikácie, používa menej ako 10 zrozumiteľných slov a nespája dve až tri slová do jednoduchých viet. Ak po treťom roku netvorí aspoň jednoduché vety, nevie zopakovať dlhé slovo alebo ho komolí a jeho reč je nezrozumiteľná pre okolie. A ak vo veku štyroch rokov ešte stále nedokáže správne vysloviť množstvo hlások a v piatich rokoch nesprávne vyslovuje napríklad l či sykavky ako c, s, z, dz, č, š, ž, dž prípadne ak máte pocit, že vaše dieťa dobre nepočuje a neotáča sa za jasnými zvukmi.

V každom prípade dajte najmä na svoju intuíciu, ak sa vám v rečovom vývine vášho potomka niečo nezdá, za odborníkom určite zájdite čo najskôr.

Kedy treba deťom vypnúť televízor? Naučte vaše deti pristupovať k médiám správne

Médiá sú pre človeka veľkým lákadlom. Sú zdrojom informácií, ale aj zábavy. Môžeme sa vďaka nim spojiť prakticky s celým svetom. Okrem toho, že sú veľmi prospešné a obľúbené, môžu byť aj nebezpečné. Nie však v prípade, ak s nimi človek rozumne zaobchádza. Naučte vaše dieťa, ako pristupovať k médiám a naučiť sa plávať v mori informácií.

Deti veľmi radi sledujú televízor. Fascinujú ich meniace sa obrazy a špeciálne efekty. Nie každý obsah, ktorý vysielať v televízii, je pre deti vhodný. Najväčšou hrozbou, ktorá deťom pred televíznou obrazovkou hrozí, je jednoznačne násilný obsah. Až 30 % z celého programu totiž tvoria kriminálne filmy a seriály. Pre rodiča môže byť veľmi náročné určiť, ktorý program je pre deti vhodný a ktorý naopak vhodný nie je. Dieťa nedokáže správne vyhodnotiť scény, ktoré vidí. Nie vždy dokáže analyzovať alebo si domyslieť dôsledky videných situácií. **Násilný obsah, alebo obraz nahoty, ešte nemusí byť automaticky pre dieťa nebezpečný. Môže byť dokonca dobrým edukačným materiálom.** Ak dieťa niečomu, čo videlo v televízii nerozumie, alebo si to nesprávne vysvetlilo, je povinnosťou rodiča mu situáciu vysvetliť. Najdôležitejšou úlohou je dieťaťu vysvetliť, že to, čo vidí na obrazovke, nemusí byť odzrkadlením reality. Ozrejmiť mu, že v nebezpečných situáciách nehrajú skutoční herci, ľudia nemajú nadprirodzené schopnosti a v reálnom živote je len málo pravdepodobné, že človek prežije pád z desiateho poschodia.

To, že nie každý obsah je určený detskému divákovi, vedia aj televízie. Práve preto musia

striktne dodržiavať pravidlá označovania jednotlivých programov. *Labelling*, ako sa tomu značeniu hovorí, nájdete väčšinou v hornom rohu obrazovky. Ak budete toto značenie sledovať, nemusíte sa báť, že by vás počas sledovania programu pre deti zaskočila nejaká neželaná scéna.

Nevyužívajte televízor ako kulisu

Sledovať televízor počas jedenia, kreslenia, alebo stavania z kociek je bežnou záležitosťou. Tomuto zvyku by ste sa ale určite mali vyhnúť. **Televízna „kulisa“ nie je pre dieťa vhodná. Ak obeduje, malo by sa stopercentne sústrediť na jedenie, takisto je to aj pri kreslení a ostatných činnostiach.** Sledovanie televízie pri akejkoľvek inej aktivite zbytočne rozptyľuje detskú pozornosť. Vždy by ste si mali s vaším dieťaťom určiť, ako dlho môže televíziu sledovať, prípadne koľko rozprávok si môže za sebou pozrieť. Za touto dohodou by ste si mali v každom prípade stáť a nepodľahnúť prosíkaniam. **Dieťa by nemalo televízor sledovať viac ako hodinu denne.** Aj tento čas by mal byť rozdelený aspoň na dve časti. Rodičia často využívajú počítač či televízor, ako prostriedok na zabavenie dieťaťa napríklad počas upratovania. Vyskúšajte ich namiesto toho radšej do domácich prác zapojiť. Okrem toho, že svoj čas nebudú tráviť pred obrazovkou, vybudujú si aj upratovacie návyky.

Pozor na syndróm počítačového videnia

Okrem psychiky má sledovanie obrazovky vplyv aj na zrak. V súčasnosti sa čím ďalej tým viac u detí aj dospelých prejavuje takzvaný syndróm **počítačového videnia**, za ktorý môže práve nadmerné sedenie pred obrazovkou. **Prejavuje sa rozmazaným videním, podráždenými a unavenými očami či dokonca bolesťou hlavy.** Aby ste týmto príznakom u vášho dieťaťa predišli, treba zredukovať sledovanie televízie či počítača a zdržiavať sa namiesto toho vonku. Tieto príznaky totiž dokáže zmierniť dostatok denného svetla. **Ak sa vaše dieťa nedokáže od televízora odlepíť, dbajte aspoň na to, aby ho nikdy nepozeralo z menšej vzdialenosti ako jeden a pol metra.**

Veľký vplyv majú najmä nové médiá

O niečo väčšou hrozbou súčasnosti je internet. Hoci je pre nás skvelým a rýchlym zdrojom informácií a často nám uľahčuje prácu, má aj tienisté stránky. **Dieťa sa prostredníctvom internetu dostane k akémukoľvek obsahu v rekordne rýchlom čase.** Valí sa na neho množstvo informácií, ktoré sú v mnohých prípadoch veľmi zavádzajúce. V záplave informácií sa dieťa ľahko stratí, môže byť zmätené a dezinformované. **Skôr, ako vášmu dieťaťu kúpite tablet, smartfón, alebo počítač, mali by ste ho dobre poučiť o jeho využívaní.** Malo by vedieť, že všetky tieto zariadenia slúžia najmä na jeho bezpečnosť a vzdelávanie a až v druhom rade na zábavu. Ak si nie ste istí, či vaše dieťa dokáže s internetom zodpovedne pracovať, na začiatok môžete na prehliadač nainštalovať filtre, vďaka ktorým budete môcť sledovať činnosť vášho dieťaťa na internete. Je veľmi dôležité vašej ratolesti vysvetliť aj to, že všetko čo uverejní na internete, tam ostane navždy. Dôrazne prízvukujte, aby na internet nikdy nepublikovalo svoju adresu alebo akékoľvek súkromné informácie, či fotografie. Nikdy

nie je možné definitívne určiť, kto sa skrýva na druhej strane siete.

Ani tablet či iné zariadenia nemusíte vnímať len ako hrozbu. Sú aj skvelým prostriedkom na vzdelávanie. V Hravej škôlke sme vám v jednom z [minulých článkov](#) predstavili užitočné hry na tablet, vďaka ktorým sa vaše dieťa naučí počítať či spoznávať prírodu.

Okrem rodičovskej výchovy zohráva vo vzťahu detí a médií významnú úlohu aj škola. Už v materskej škole sa deti oboznamujú so základnými mediálnymi pojmami. Pokračujú na základnej škole predmetom Mediálna výchova, kde sa učia o nástrahách, ale aj výhodách médií. Ani jedno z médií netreba považovať za neprekonateľnú hrozbu, ak sa využíva rozumne a v primeranej miere.

Obdobie vzdoru. Ako ho zvládnuť a nezbláznit' sa?

Obdobie vzdoru nazývané aj prvá puberta prichádza väčšinou okolo druhého roku života dieťaťa (u niektorých aj o niečo skôr) a trvá približne do štyroch rokov. V niektorých ojedinelých prípadoch dieťa vzdoruje minimálne, prípadne vzdorové obdobie, trvá iba krátko, a tak ním obe zúčastnené strany „preplávajú“ celkom rýchlo a dalo by sa povedať, že bezbolestne. Avšak pre väčšinu rodičov je toto obdobie obrovskou skúškou trpezlivosti.

Dieťa sa snaží presadiť si svoje, vzdoruje, kričí, plače, hádže sa o zem alebo sa vám dokonca snaží ublížiť. **Tieto prejavy neznamenajú, že je vaše dieťa nevychované, alebo že vás nemá rado, iba si začína uvedomovať samo seba a svoju osobnosť.** Prišlo na to, že slovíčko NIE môže aj ono použiť proti vám, a tak to skúša pri každej príležitosti bez ohľadu na to, či ste doma, na návšteve alebo v obchode. Avšak aj toto náročné obdobie je dôležitou etapou vo vývine dieťaťa. Buduje si svoju osobnosť a rozvíja sebavedomie, preto je správna reakcia rodičov na vzdor veľmi podstatná. Pomôžeme mu tým sebavedomie posilňovať a nie ho ničiť. V tejto situácii je potrebné si uvedomiť, že nejde o mocenský boj a dieťa sa vám nesnaží ublížiť. Je to len obdobie, kedy ním lomcujú emócie a ono ich ešte nedokáže zvládnuť a správne spracovať. Potrebuje ich zo seba dostať von a my by sme mu v tom nemali brániť. Nepotrvať to dlho, dieťa sa opäť upokojí a bude sa tváriť, akoby sa nič nestalo.

Čo robiť ak dieťa vzdoruje?

V prvom rade musíte zachovať pokoj. Čím budete nervóznejší vy, tým bude nervóznejšie aj vaše dieťa. Uznávam, že je to niekedy nadľudský výkon avšak vždy je potrebné si uvedomiť, že to vy ste ten dospelý a emocionálne vyzretý a vaša reakcia ovplyvní ďalší vývoj situácie a v konečnom dôsledku aj správny vývin vášho potomka. Pokiaľ dieťaťom lomcuje hnev, nesnažte sa mu niečo vysvetľovať či dohovárať. V tejto chvíli vás nedokáže počúvať a často tým zlost' v dieťati ešte viac vystupňujete. Počkajte, kým sa dieťa upokojí, a potom sa v pokoji o tom, čo sa stalo, porozprávajte. **Nepoužívajte fyzické tresty, a ak sa vám zdá, že prekročilo isté hranice potrestajte ho hneď.** Napríklad ak na ihrisku vzalo chlapcovi kýblik, nechce mu ho vrátiť a pri pokuse vziať mu ho sa začne hádzať o zem, prípadne to dôjde až k tomu, že bije vás alebo sa snaží ublížiť iným deťom povedzte mu, že pôjdete domov, ak s tým neprestane. Ak to nezaberie, nezaváhajte a domov ho skutočne

vezmite. **Nepoužívajte vyhrážky typu, že dnes večer nebude môcť pozerat' obľúbenú rozprávku alebo nedostane sladkosť po obede, pretože to už je príliš neskorý trest, ktorý si dieťa v tomto veku ešte nedokáže spojiť so situáciou, ktorá sa odohrala niekoľko hodín predtým.**

Dajte mu na výber

Výbornou pomôckou je prísť na to, v ktorých situáciách pravidelne k vzdoru dochádza a ak je to možné, snažte sa im vyhnúť. Nesľubujte dieťaťu niečo, čo potom nedokázate splniť. **Často môže pomôcť, ak namiesto jasného nie, dáte dieťaťu na výber.** Ak si ráno nechce obliecť to, čo ste mu nachystali dajte mu na výber z 2 až 3 tričiek či 2 až 3 nohavíc a nech sa samo rozhodne v čom dnes do škôlky pôjde. **Samozrejme sú aj situácie, kedy nie je dobré dieťaťu ustupovať a jednoducho by ste mali trvať na svojom.** Dieťa skúša hranice svojej nezávislosti a vy musíte nájsť správny pomer, kedy a v čom dieťaťu ustúpiť a kedy si stáť za svojím rozhodnutím.

Odpútajte jeho pozornosť

Ak vidíte, že sa schýľuje k najhoršiemu, snažte sa odpútať jeho pozornosť na niečo úplne iné. Vezmite ho na ruky a choďte von na záhradu (alebo na balkón) a upriamte jeho pozornosť na ľudí, autá či vtákov. Skúste mu začať spievať jeho obľúbenú pieseň, prečítajte mu úryvok z obľúbenej knihy alebo mu nakreslite niečo, čo ho dokáže zaujať. **Na každé dieťa zaberá niečo iné, len treba prísť na to, čo to je.** Samozrejme, že to nepomôže vždy a ani to nebude fungovať večne. Ak vám však odvedenie jeho pozornosti na čokoľvek iné pomôže odohnať aspoň zopár výbuchov zlosti stojí to za vyskúšanie, čo poviete?

Objímte ho

Počuli ste už o terapii objatím? Táto metóda pôvodne pochádza z Ameriky. Rozvinula a prispôsobila ju dnešným rodinám česká psychologička Jiřina Prekopová, dlhodobo žijúca v Nemecku. **U niektorých detí je silné objatie (nie však násilné držanie) výbornou pomôckou na zvládnutie vzdoru a prípadnej agresie.** Snažte sa čo najmenej rozprávať, iba ho silno objímte a čakajte, kým zlosť nevyprchá. Podstatou tejto metódy je dieťa neutišovať a nechať emóciám voľný priebeh. Objatím dieťaťu dávate pocit istoty a zároveň mu dáte najavo, že ho neodsudzujete a ľúbite ho, aj keď jeho správanie nie je vhodné a nepáči sa vám.

Ak nepomôže žiadna z vyššie uvedených rád prichádza na rad ignorácia. Uistite sa, že v okolí dieťaťa nie je nič s čím by si mohlo ublížiť a jednoducho ho ignorujte. Niekedy to bude trvať kratšie, inokedy dlhšie, nakoniec však určite plakať prestane. **Hned' ako sa dieťa upokojí treba mu dať najavo, že jeho správanie nebolo správne, ale vzdorovú situáciu by ste mali ukončiť niečím pozitívnym.** Pochváľte ho, že dnes sa upokojilo pomerne rýchlo alebo uznajte, že malo právo sa hnevať avšak hádzaním sa o zem zaiste nič nevyrieši.

Rozprávajte sa o vzdorových situáciách aj so svojím partnerom či manželom. Pretože **je veľmi dôležité, aby ste boli s otcom dieťaťa v tom, čo môže a čo zase nie, úplne jednotní.** Ak sa nezhodnete a každý reagujete inak, zbytočne tým záchvaty hnevu predlžujete. Aj keď je to veľmi vyčerpávajúce a niekedy si už naozaj neviete dať rady, uvedomte si, že je to len

vývojové obdobie. Každý rodič si tým prešiel a verte, že aj vaše dieťa to skôr či neskôr určite prejde a vy budete mať doma opäť svojho anjelika.

Autorka: Lucia Jarábková

- Inšpirácia pre rodičov
- Inšpirácia pre učiteľov

Chcete, aby bolo vaše dieťa kreatívne? Dajte mu do ruky knihu

Zakliate princezné, udatní rytieri, veselé zvieratká a spravodliví králi. Je mnoho príbehov, ktoré môžu deti vďaka knihám objavovať. Hoci ich rozprávkové príbehy bavia, je stále menej detí, ktoré dobrovoľne siahnu po knihách. To sa následne môže odraziť aj na ich vzťahu ku škole a k učeniu. Čítanie rozvíja mnoho oblastí a malo by byť prirodzenou súčasťou života každého dieťaťa. Zistíte, prečo by mali deti čítať a aké pozitívne návyky môžu vďaka čítaniu nadobudnúť.

Nelichotivé štatistiky

Na slovenských školách sa pravidelne testuje čitateľská gramotnosť. **Čitateľská gramotnosť zahŕňa techniku čítania a schopnosť pochopiť text.** Okrem toho tam patrí aj schopnosť odpovedať na otázky, ktoré s prečítaným textom súvisia a hľadať súvislosti medzi prečítanými informáciami. Zároveň by deti mali vedieť text spájať aj s vedomosťami, ktoré nadobudli už v minulosti. Čitateľsky gramotný človek by si mal vedieť zapamätávať hlavné myšlienky textu. Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že sa všetky tieto podmienky týkajú len starších školákov a zložitejších textov. Väčšina z nich sa však dá spozorovať už u detí, ktoré ani nepoznajú písmená. **Už tí najmenší by mali vedieť pomenovať postavy, o ktorých v príbehu počuli. Predškolák by nemal mať problém prerozprávať krátke úryvky, ktoré si vypočul.** Väčšina slovenských detí má však s čitateľskou gramotnosťou problém. Nachádzame sa hlboko pod európskym priemerom a z roka na rok sa tieto výsledky zhoršujú.

Kreativita ukrytá na každej strane

Dosiahnuť vysokú čitateľskú gramotnosť slovenských detí je síce dôležité, no určite by to nemalo byť najväčšou motiváciou a dôvodom na čítanie. **Vďaka čítaniu sa deťom rozvíja kreativita a predstavivosť.** Sledovať rozprávku v televízii je vďaka špeciálnym efektom veľmi pútavé, no zároveň to dieťaťu servíruje hotový produkt. Ak dieťa spoznáva príbeh a hrdinov cez knihu, dostáva obrovský priestor na zapojenie svojej fantázie – čarovný les tak nemusí byť zelený, ale pokojne aj dúhový a v detských predstavách môže z vodopádu tiecť čokoláda. **Dieťa sa stáva scenáristom vlastných myšlienok.** Potvrdila to aj známa spisovateľka pre deti Mária Rázusová-Martáková: „*Knihy boli moji živí priatelia. Bolo ich málo, ale vyčítala som z nich aj to, čo autori do nich nevložili.*“

Sústredenosť je taktiež jedna zo schopností, ktoré si dieťa vďaka čítaniu rozvíja. Pri sledovaní televízie vníma dej len okrajovo, zatiaľ čo pri knihe sa plne sústreďuje na prezeranie obrázkov a na čítanie. **Nerozptyľuje svoju pozornosť a jeho zážitok je tak intenzívnejší.**

Kniha je dobrým tréningom aj pre deti, „ktoré nevedia obsedieť na mieste“. Keďže si čítanie vyžaduje veľkú dávku sústrednosti a pozornosti, dieťa sa pri nej dokáže výborne upokojiť a na chvíľu zastaviť.

Čítanie a školák

Od obrázkov po prvé písmená a vymýšľanie si vlastných príbehov. Tak vyzerá cesta dieťaťa k osvojovaniu si čitateľských návykov. Šlabikár a čítanka nechýbajú v žiadnej školáckej aktovke. Ak sa dieťa cíti v čítaní ako doma, je preňho omnoho jednoduchšie pripravovať sa aj na ostatné vyučovacie predmety. **V prípade, že s čítaním nemá problém, alebo mu dokonca robí radosť, dokáže čítať s porozumením, a tak sa preňho učivo stáva zrozumiteľným.** Nie každému školákovi však musí ísť čítanie ako po masle. Ak je to aj prípad vášho dieťaťa, snažte sa s ním čo najviac pracovať s textom. Čítajte si spolu knihy, vymýšľajte vlastné príbehy, alebo nechajte dieťa, nech sa stane autorom vlastnej knižky. **Písanie a čítanie totiž spolu idú ruka v ruku.** Ak je vaše dieťa ešte len v štádiu, že sa učí rozlišovať písmená, vyberte mu krátky text a jeho úlohou v ňom bude vyhľadať všetky vybrané písmená. Vyberie si napríklad modrú pastelku a zakrúžkuje všetky písmená „A“. Takto postupne pokračujte so všetkými písmenami abecedy. Dieťa sa hravo naučí rozlišovať písmená, čo mu zjednoduší prvé čitateľské trápenia.

Časopisy pre deti

Skôr, ako dieťa siahne po knižkách, môže si čítanie, ale aj iné zručnosti precvičovať pomocou detských časopisov. Slovenský trh ponúka viac než dvadsať časopisov, ktoré sú určené deťom. Časopisy sú rozdelené na rôzne vekové skupiny, na ktoré sa zameriavajú a prispôsobujú im svoj obsah. **Už tí najmenší si vďaka úlohám, ktoré v sebe detské časopisy ukrývajú, môžu precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku.** Vďaka tomu hravo zvládnu aj predškolskú prípravu a taktiež písanie prvých písmen. Texty sú precízne vybrané odborníkmi, ktorí presne vedú, čo dieťa v danom veku potrebuje a aké typy textov sú preňho najvhodnejšie a dokážu ho zaujať.

V niektorých časopisoch sa nachádzajú úryvky na pokračovanie, ktoré sú vybrané priamo z kníh - za jeden školský rok si tak deti v časopise prečítajú celú knihu. Celý obsah časopisov je podávaný hravým spôsobom a často na stránkach časopisov stretávajú aj sprievodné postavičky, ktoré sa stávajú ich spriaznenými kamarátmi. **Každé dieťa by malo mať možnosť pravidelne pracovať s detským časopisom a vybrať si taký, ktorý mu najviac vyhovuje.** U najmenších patria medzi najobľúbenejšie časopisy *Zvonček*, *Lienka* či *Vrabček*. U predškolákov a školákov zas *Adamko*, *Zornička*, *Šikovniček* a *Maxík*. Najväčším zdrojom kvalitných rozprávok, príbehov, básničiek a iných detských textov je časopis *Slniečko*, ktorý sa zameriava najmä na slovenských autorov a ilustrátorov.

Vo všeobecnosti platí pravidlo, že kniha je nositeľkou múdrosti. Aj keď sa na knižnom trhu nachádzajú kvalitnejšie, ale aj menej kvalitné kúsky, siahnuť po akejkoľvek knihe je lepšie než nečítať vôbec.